

การจัดประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 4
The 4th STOU Graduate Research Conference

การจัดการสวนปาล์มน้ำมันของเกษตรกรในอำเภอเชียงคาน จังหวัดเลย
Oil Palm Plantations Management in Chiang Khan District of Loei Province

นาวพร จาริชา (Nawawphorn Charicha)* พงศ์พันธุ์ เทียรหิรัญ (Pongpan Thienhiran)**

บำเพ็ญ เขียวหวาน (Bumpen Keowan)***

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา (1) เพื่อศึกษาสภาพสังคมและเศรษฐกิจของเกษตรกรผู้ปลูกปาล์มน้ำมัน (2) เพื่อศึกษาแรงจูงใจในการตัดสินใจปลูกปาล์มน้ำมันของเกษตรกร (3) เพื่อศึกษาความรู้เกี่ยวกับปาล์มน้ำมันของเกษตรกร (4) เพื่อศึกษาการจัดการสวนปาล์มน้ำมันของเกษตรกร (5) เพื่อศึกษาปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดการสวนปาล์มน้ำมันของเกษตรกร (6) เพื่อศึกษาปัญหา และข้อเสนอแนะในการจัดการสวนปาล์มน้ำมันของเกษตรกร

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาเป็นเกษตรกรกลุ่มผู้ปลูกปาล์มน้ำมันในเขตพื้นที่อำเภอเชียงคาน จังหวัดเลย ที่ได้ผลผลิตแล้ว จำนวน 147 ราย ได้กลุ่มตัวอย่างจากการเก็บข้อมูลได้ 105 ราย เก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสัมภาษณ์ และวิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป โดยใช้สถิติคือ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าต่ำสุด ค่าสูงสุด ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การจัดอันดับ และการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณ

ผลการวิจัย พบว่า (1) เกษตรกรส่วนใหญ่เป็นเพศชาย มีอายุเฉลี่ย 49 ปี จบการศึกษาระดับประถมศึกษา มีจำนวนสมาชิกในครัวเรือนเฉลี่ย 4.95 คน มีจำนวนแรงงานภาคการเกษตรเฉลี่ย 3 คน มีพื้นที่ถือครองทั้งหมดเฉลี่ย 24.79 ไร่ มีพื้นที่ปลูกปาล์มน้ำมันทั้งหมดเฉลี่ย 11.07 ไร่ มีรายได้ของเกษตรกรทั้งหมดต่อปีเฉลี่ย 156,138 บาท มีรายได้จากการทำสวนปาล์มน้ำมันทั้งหมดต่อปีเฉลี่ย 105,823 บาท มีรายได้อื่นนอกจากปาล์มน้ำมันทั้งหมดต่อปีเฉลี่ย 97,330 บาท เกษตรกรส่วนใหญ่มีภาระหนี้สิน (2) แรงจูงใจในการตัดสินใจปลูกปาล์มน้ำมันระดับมากที่สุด ได้แก่ ประเด็น ปาล์มน้ำมันเป็นพืชปลูกง่าย (3) เกษตรกรส่วนใหญ่มีความรู้ในการจัดการสวนปาล์มน้ำมันระดับดี (4) การจัดการสวนปาล์มน้ำมันของเกษตรกรในภาพรวมเกษตรกรนำไปปฏิบัติในทุกประเด็น (5) ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดการสวนปาล์มน้ำมันของเกษตรกร ได้แก่ ประสิทธิภาพในการฝึกอบรม และคะแนนข้อความรู้ที่เกษตรกรตอบได้ถูกต้อง (6) ปัญหาในการปลูกปาล์มน้ำมันของเกษตรกรในภาพรวมมีปัญหาระดับปานกลาง โดยมีข้อเสนอแนะ ได้แก่ ควรมีการปรับราคาปุ๋ยเคมีให้ถูกลง อยากให้มีโรงงานรับซื้ออยู่ใกล้ๆ ต้องการให้ภาครัฐเข้ามาช่วยเหลือในเรื่องของราคารูปปาล์มน้ำมันให้สูงขึ้น มีการจัดฝึกอบรม การไปดูงานนอกสถานที่มากขึ้น

คำสำคัญ การจัดการ สวนปาล์มน้ำมัน อำเภอเชียงคาน จังหวัดเลย

* นักศึกษาหลักสูตรเกษตรศาสตรมหาบัณฑิต แผนกวิชาการจัดการการเกษตร สาขาวิชาเกษตรศาสตร์และสหกรณ์

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช nawaphon.charicha1111@gmail.com

** รองศาสตราจารย์ ดร. ประจำสาขาวิชาเกษตรศาสตร์และสหกรณ์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช thpongpan@hotmail.com

*** รองศาสตราจารย์ ประจำสาขาวิชาเกษตรศาสตร์และสหกรณ์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช Bumpen Keo e stou.ac.th

การจัดประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 4
The 4th STOU Graduate Research Conference

Abstract

The objectives of this research were to study: (1) the socio-economic condition of the oil palm farmers; (2) their incentives for deciding to plant oil palm; (3) their level of knowledge about oil palm plantation; (4) their management of oil palm plantations; (5) the factors associated with the farmers' management of oil palm plantations; and (6) the farmers' problems and suggestions for the management of oil palm plantations

The study populations consisted 147 oil palm farmers in Chiang Khan District, Loei Province. Whose oil palms were already in production, out of which 105 samples were selected by using simple random methodology. The data were collected by using an interview form and analyzed using a computer programs to find percentage, mean, maximum value, minimum value, standard deviation, and rang and by multi-regression analysis.

The findings of this study were as follows: (1) Most sample formers were male, average age 49 . educated to primary school level. The average member of family members was 5 and an average of 3 people per household were agricultural laborers. The farmers owned on average 3.97 hectares of land and used 1.77 hectares for planting oil palm trees. Their average income was 156,138 Baht/year, from oil palm production 105,823 Baht/year and other income 97,330 Baht/year. Most farmers had outstanding debt. (2) Their main motivations for decisions to plant oil palms was that they are easy to grow and care for. (3) Most farmers had a good level of knowledge of oil palm plantation management. (4) The farmers implemented every recommended oil palm management guideline. (5) The factors associated with oil palm management by farmers were their experience in training and their score on the test of oil palm plantation management knowledge. (6) Overall, the farmers reported having a medium level of problems with oil palm planting. They suggested the price of fertilizer should be reduced, the purchase factory should be located nearby, and the government should guarantee the price and should provide more filed studies and training courses.

Keywords: Plantation Management, Oil Palm Production, Chiang Khan District, Loei Province

การจัดประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 4
The 4th STOU Graduate Research Conference

บทนำ

จังหวัดเลยแบ่งเขตการปกครองเป็น 14 อำเภอ มีพื้นที่ทั้งหมด 7,140,382 ไร่ เป็นพื้นที่การเกษตร 2,823,206 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 39.54 ของพื้นที่จังหวัด พืชเศรษฐกิจที่สำคัญ ได้แก่ ข้าวนาปี ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ อ้อยโรงงาน มันสำปะหลัง และยางพารา สำหรับปาล์มน้ำมันไม่ใช่พืชเศรษฐกิจที่สำคัญของจังหวัดเลย แต่ปัจจุบันเกษตรกรเริ่มนำเข้ามาปลูกกันมากขึ้น จังหวัดเลยมีพื้นที่ปลูกปาล์มน้ำมันทั้งหมดประมาณ 20,375 ไร่ เกษตรกรจำนวน 2,053 ราย ปลูกปาล์มน้ำมันแล้วทั้ง 14 อำเภอ ให้ผลผลิตแล้ว 11 อำเภอ ได้แก่ อำเภอเชียงคาน อำเภอปากชม อำเภอเมือง อำเภอภูเรือ อำเภอวังสะพุง อำเภอภูหลวง อำเภอเอราวัณ อำเภอนาด้วง อำเภอผาขาว อำเภอหนองหิน อำเภอภูกระดึง พื้นที่ยังไม่ให้ผลผลิตอีก 3 อำเภอ ได้แก่ อำเภอนาแห้ว อำเภอท่าลี่ อำเภอด่านซ้าย

ลักษณะโดยทั่วไปของจังหวัดเลย สภาพภูมิอากาศโดยเฉลี่ยย้อนหลัง 10 ปี (2545 - 2554) อุณหภูมิโดยเฉลี่ย 25.19 องศาเซลเซียส ความชื้นสัมพัทธ์ของบรรยากาศ 79.397 เปอร์เซ็นต์ แสงแดดประมาณ 6 ชั่วโมง (สถานีอุตุนิยมวิทยาเลย กลุ่มงานอากาศเกษตร จังหวัดเลย, 2555) สภาพภูมิประเทศโดยทั่วไปมีภูเขาล้อมรอบตัวเมือง ลักษณะเป็นแอ่งกระทะ สูงจากระดับน้ำทะเล เฉลี่ยประมาณ 250 เมตร ณ สถานีอุตุนิยมวิทยา ซึ่งสามารถแบ่งลักษณะภูมิประเทศออกเป็น 3 เขต คือเขตภูเขาสูง เขตที่ราบเชิงเขาและเขตที่ราบลุ่ม (http://www.loei.go.th/TH/index.php?option=com_content&view=article&id=2:2010-08-24-08-27-36&catid=76:2012-03-15-03-55-40&Itemid=189; ค้นวันที่ 13 พฤศจิกายน 2556)

อำเภอเชียงคาน เป็นอำเภอที่มีการปลูกปาล์มน้ำมันมากที่สุดเป็นอันดับ 1 ของจังหวัดเลย เริ่มปลูกปาล์มน้ำมันตั้งแต่ปี พ.ศ. 2548 มาถึงปัจจุบันมีระยะการปลูกปาล์มน้ำมัน ประมาณ 8 ปี มีพื้นที่ปลูกปาล์มน้ำมันทั้งหมด 7,460 ไร่ เป็นพื้นที่ให้ผลผลิตแล้วจำนวน 1,050 ไร่ พื้นที่ที่ยังไม่ให้ผลผลิต จำนวน 6,410 ไร่ ผลผลิตเฉลี่ย 2.5 ตัน/ไร่/ปี ราคาเฉลี่ย 2.20-2.60 บาท/กิโลกรัม ผลผลิตรวม เฉลี่ย 2,625 ตัน คิดเป็นมูลค่าประมาณ 5,775,000-6,825,000 บาท ต่อปี (สำนักงานเกษตรจังหวัดเลย, ข้อมูล ณ วันที่ 20 มิถุนายน 2556)

แต่อย่างไรก็ตาม ยังไม่มีการวิจัยที่ชัดเจนเกี่ยวกับการจัดการสวนปาล์มน้ำมันของเกษตรกรผู้ปลูกปาล์มน้ำมัน โดยเฉพาะภาคตะวันออกเฉียงเหนือซึ่งตามบัญชีแนบท้ายประกาศกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ลงวันที่ 5 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2556 เรื่อง การกำหนดเขตเหมาะสมสำหรับการปลูกข้าว มันสำปะหลัง ยางพารา ปาล์มน้ำมัน อ้อยโรงงาน และข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ (สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดเลย, 2556) จังหวัดเลยไม่ได้อยู่ในเขตพื้นที่ที่เหมาะสมต่อการปลูกปาล์มน้ำมัน ดังนั้นการศึกษาวิจัยเรื่องการจัดการสวนปาล์มน้ำมันในเขตพื้นที่อำเภอเชียงคาน จังหวัดเลย จึงเป็นอีกแนวทางหนึ่งในการเป็นข้อมูลพื้นฐานช่วยในการตัดสินใจของเกษตรกรรายใหม่ ที่สนใจปลูกปาล์มน้ำมันในเขตพื้นที่ไม่เหมาะสม เป็นแนวทางในการจัดการสวนปาล์มน้ำมันสำหรับเกษตรกรที่ปลูกปาล์มน้ำมันแล้วทั้งในจังหวัดเลย และจังหวัดอื่นที่ปลูกปาล์มน้ำมัน

การจัดประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 4
The 4th STOU Graduate Research Conference

วัตถุประสงค์

- 1.1 เพื่อศึกษาสภาพสังคมและเศรษฐกิจของเกษตรกรผู้ปลูกปาล์มน้ำมัน
- 1.2 เพื่อศึกษาแรงจูงใจในการตัดสินใจปลูกปาล์มน้ำมันของเกษตรกร
- 1.3 เพื่อศึกษาความรู้เกี่ยวกับปาล์มน้ำมันของเกษตรกร
- 1.4 เพื่อศึกษาการจัดการสวนปาล์มน้ำมันของเกษตรกร
- 1.5 เพื่อศึกษาปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดการสวนปาล์มน้ำมันของเกษตรกร
- 1.6 เพื่อศึกษาปัญหา และข้อเสนอแนะในการจัดการสวนปาล์มน้ำมันของเกษตรกร

สมมติฐานการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดสมมติฐานในการวิจัยไว้ คือ มีปัจจัยด้านสภาพทางสังคม ด้านสภาพทางเศรษฐกิจ และด้านความรู้เกษตรกร มีอย่างน้อย 1 ปัจจัย ที่มีความเกี่ยวข้องกับการจัดการสวนปาล์มน้ำมันของเกษตรกรในเขตพื้นที่อำเภอเชิงชัน จังหวัดเลย

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ ประชากรที่ใช้ คือ เกษตรกรกลุ่มผู้ปลูกปาล์มน้ำมันในพื้นที่อำเภอเชิงชัน จังหวัดเลย ที่ได้ผลผลิตแล้ว จำนวน 147 ราย จาก 3 ตำบล คือ ตำบลนาข้าว ตำบลเขาแก้ว และตำบลนวม เก็บข้อมูลจากกลุ่มประชากรทั้งหมด คือ จำนวน 147 ราย สามารถทำการสัมภาษณ์เกษตรกรได้ทั้งสิ้น จำนวน 105 ราย เครื่องมือการวิจัยใช้แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง(Structured interview) เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยแบ่งการสัมภาษณ์ออกเป็น 5 ตอน ได้แก่ 1) ข้อมูลสภาพสังคม และเศรษฐกิจของเกษตรกร 2) ระดับแรงจูงใจในการตัดสินใจปลูกปาล์มน้ำมันของเกษตรกร 3) ความรู้ในการจัดการสวนปาล์มน้ำมันของเกษตรกร 4) การจัดการปาล์มน้ำมันในแปลงของเกษตรกร 5) ปัญหาและข้อเสนอแนะการจัดการสวนปาล์มน้ำมันของเกษตรกร ตรวจสอบความถูกต้องของเนื้อหาโดยการนำแบบสัมภาษณ์ไปให้นักวิชาการเกษตรจากศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตร จังหวัดเลยตรวจสอบ ตรวจสอบค่าความเชื่อมั่นของแบบสัมภาษณ์ โดยนำมาวิเคราะห์ทางสถิติหาค่าความเชื่อมั่นโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป โดยมีความน่าเชื่อถือของ Cronbach's Alpha ระดับแรงจูงใจ เท่ากับ 0.767 การจัดการสวนปาล์มน้ำมัน เท่ากับ 0.967 ปัญหาในการปลูกปาล์มน้ำมันเท่ากับ 0.911 และวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป สำหรับสถิติในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานค่าต่ำสุด ค่าสูงสุด และการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ (multiple regression)

การจัดประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 4
The 4th STOU Graduate Research Conference

ผลการวิจัย

1. สภาพสังคม และเศรษฐกิจของเกษตรกรผู้ปลูกปาล์มน้ำมันในอำเภอเชียงคาน จังหวัดเลย

1.1) สภาพสังคม จากการวิจัย พบว่า เกษตรกรส่วนใหญ่เป็นเพศชาย มีอายุเฉลี่ย 49.10 ปี เกษตรกรส่วนใหญ่จบการระดับประถมศึกษา มีจำนวนสมาชิกในครัวเรือนเฉลี่ย 4.95 คน เกษตรกรส่วนใหญ่เคยมีประสบการณ์ในการอบรม เกษตรกรส่วนใหญ่ไม่เคยมีประสบการณ์ในการจัดการสวนปาล์มน้ำมัน เกษตรกรส่วนใหญ่มีการรับรู้เรื่องปาล์มน้ำมันจากเพื่อนบ้าน/ผู้นำชุมชน/ผู้นำกลุ่มชักชวน เกษตรกรส่วนใหญ่มีเหตุผลที่ตัดสินใจปลูกปาล์มน้ำมันเพราะเพื่อนบ้านชักชวน/ผู้นำชุมชน/ผู้นำกลุ่ม เกษตรกรส่วนใหญ่มีแนวทางในการดำเนินการปลูกปาล์มน้ำมันจะดำเนินการปลูกปาล์มน้ำมันต่อไป เกษตรกรส่วนใหญ่ไม่เคยได้รับการส่งเสริมจากหน่วยงานของรัฐ

1.2) สภาพเศรษฐกิจ จากการวิจัย พบว่า เกษตรกรมีจำนวนแรงงานภาคการเกษตรเฉลี่ย 3.05 คน เกษตรกรมีพื้นที่ถือครองถือครองทั้งหมดเฉลี่ย 24.79 ไร่ เกษตรกรมีพื้นที่ปลูกปาล์มน้ำมันทั้งหมดทั้งหมดเฉลี่ย 11.07 ไร่ เกษตรกรมีรายได้ของเกษตรกรทั้งหมดต่อปีเฉลี่ย 156,138.1 บาท เกษตรกรมีรายได้จากการทำสวนปาล์มน้ำมันทั้งหมดต่อปีเฉลี่ย 105,823 บาท เกษตรกรมีรายได้อื่นนอกจากปาล์มน้ำมันทั้งหมดต่อปีเฉลี่ย 97,330.3 บาท เกษตรกรส่วนใหญ่มีภาระหนี้สิน เกษตรกรส่วนใหญ่ใช้ธนาคารเป็นแหล่งเงินทุน

2. แรงจูงใจในการตัดสินใจปลูกปาล์มน้ำมันของเกษตรกร

แรงจูงใจในการตัดสินใจปลูกปาล์มน้ำมันของเกษตรกร พบว่า ในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาละเอียดลงไปเป็นรายประเด็นพบว่า เกษตรกรมีแรงจูงใจในระดับมากในประเด็น ปาล์มน้ำมันเป็นพืชปลูกง่าย การดูแลรักษาปาล์มน้ำมันทำได้ไม่ยุ่งยาก มีความมั่นคงในการประกอบอาชีพ และมีแรงงานในครอบครัวพอเพียง

3. ความรู้ในการจัดการสวนปาล์มน้ำมันของเกษตรกร

ความรู้ในการจัดการสวนปาล์มน้ำมันของเกษตรกร พบว่า เกษตรกรมีความรู้ในการจัดการสวนปาล์มน้ำมันอยู่ในระดับดี โดยส่วนใหญ่ตอบได้ถูกต้อง ร้อยละ 91.4 ได้แก่ ประเด็นระยะปลูกที่เหมาะสมสำหรับปาล์มน้ำมัน คือ 9x9 เมตร จำนวน 22 ต้น/ไร่ การใส่ปุ๋ยปาล์มน้ำมันควรใส่เมื่อแล้งจัด และการบันทึกข้อมูลเป็นสิ่งสำคัญเพราะจะทำให้ทราบถึงต้นทุนและผลตอบแทน ส่วนประเด็นที่เกษตรกรโดยส่วนใหญ่ตอบผิด มีตอบถูกต้องเพียงร้อยละ 38.1 ได้แก่ ไม่ควรปลูกพืชคลุมดินเพราะจะไปแย่งอาหารต้นปาล์มน้ำมัน

4. การจัดการสวนปาล์มน้ำมันของเกษตรกร

การจัดการสวนปาล์มน้ำมันของเกษตรกร พบว่า เกษตรกรมีการปฏิบัติในการจัดการด้านการเลือกพื้นที่ ด้านพันธุ์ปาล์มและการปลูก และด้านการดูแลรักษาอยู่ในระดับปานกลาง ส่วนการจัดการด้านการเก็บเกี่ยว การขนส่ง และการจดบันทึก การปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย

5. ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดการสวนปาล์มน้ำมันของเกษตรกร

ผลการทดสอบสมมติฐานการวิจัยเพื่อวิเคราะห์ข้อมูลความเกี่ยวข้องของตัวแปรอิสระหลายตัวกับตัวแปรตาม โดยการวิเคราะห์ถดถอยพบ พบว่า

การจัดประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 4
The 4th STOU Graduate Research Conference

1) ประสิทธิภาพในการฝึกอบรมมีความเกี่ยวข้องในเชิงลบหรือทิศทางตรงข้ามกับการจัดการสวนป่าลุ่มน้ำของเกษตรกรด้านการเลือกพื้นที่ ด้านการเก็บเกี่ยว การขนส่ง และการจัดบันทึก

2) คะแนนข้อความรู้ที่เกษตรกรตอบได้ถูกต้องมีความเกี่ยวข้องในเชิงบวกหรือทิศทางเดียวกันกับการจัดการสวนป่าลุ่มน้ำของเกษตรกรด้านพันธุ์และการปลูก ด้านการดูแลรักษา

ตาราง สรุปปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดการสวนป่าลุ่มน้ำของเกษตรกร

ตัวแปรอิสระ	ตัวแปรตาม การยอมรับเทคโนโลยีการ ผลิตป่าลุ่มน้ำ	ความ เกี่ยวข้อง +/-	ระดับ นัยสำคัญ
ประสิทธิภาพในการฝึกอบรม	ด้านการเลือกพื้นที่	-	0.01
	ด้านการเก็บเกี่ยว การขนส่ง และการจัดบันทึก	-	0.01
คะแนนข้อความรู้ที่เกษตรกรตอบได้ถูกต้อง	ด้านพันธุ์และการปลูก	+	0.05
	ด้านการดูแลรักษา	+	0.01

6. ปัญหาและข้อเสนอแนะในการปลูกป่าลุ่มน้ำของเกษตรกร

6.1 ปัญหาในการปลูกป่าลุ่มน้ำของเกษตรกร พบว่า ปัญหาของเกษตรกรกลุ่มตัวอย่างในภาพรวมมีปัญหาในระดับปานกลาง โดยประเด็นปัญหาระดับมาก ได้แก่ ด้านการตลาด และปัญหาด้านการได้รับการสนับสนุนจากเจ้าหน้าที่ ประเด็นปัญหาระดับปานกลาง ได้แก่ ปัญหาด้านความรู้ และปัญหาด้านการผลิต ประเด็นปัญหาระดับน้อย ได้แก่ ปัญหาด้านการเก็บเกี่ยวขนส่งและการจัดบันทึก และด้านปัญหาด้านอื่น ๆ

6.2 ข้อเสนอแนะในการผลิตป่าลุ่มน้ำของเกษตรกร

ปุ๋ยและสารเคมีมีราคาสูงเกินไป ควรมีการปรับราคาให้ถูกลง เพื่อให้คุ้มกับต้นทุนการผลิต อยากให้มีโรงงานรับซื้อที่มีมาตรฐาน ต้องการให้ภาครัฐเข้ามาช่วยเหลือในเรื่องของราคาให้สูงขึ้น ควรมีการจัดฝึกอบรมให้มากยิ่งขึ้น และควรมีการไปศึกษาดูงานนอกสถานที่ อยากให้มีเจ้าหน้าที่ของรัฐเข้ามาดูแลและเป็นพี่เลี้ยง ควรให้ความรู้ในการจัดบันทึกมากขึ้นและชี้ให้เห็นถึงความสำคัญในการจัดบันทึก

การจัดประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 4 The 4th STOU Graduate Research Conference

จากการวิเคราะห์ข้อมูลของงานวิจัยเรื่อง การจัดการสวนปาล์มน้ำมันของเกษตรกรในอำเภอเชียงคาน จังหวัดเลย สรุปประเด็นสำคัญได้ดังนี้

1. การจัดการสวนปาล์มน้ำมันของเกษตรกร

จากการศึกษาเรื่องการจัดการสวนปาล์มน้ำมันของเกษตรกรทั้ง 4 ประเด็น คือ ด้านการเลือกพื้นที่ ด้านพันธุ์ปาล์มและการปลูก ด้านการดูแลรักษา และด้านการเก็บเกี่ยว ขนส่งและการจัดบันทึก มีประเด็นที่จะนำมาอภิปรายดังนี้

1.1 การจัดการสวนปาล์มน้ำมันที่เกษตรกรยอมรับนำไปปฏิบัติระดับมาก

ประเด็นด้านการเลือกพื้นที่ ได้แก่ มีการขนส่งสะดวก, ลักษณะดินเป็นดินร่วน ดินเหนียวหรือดินร่วนปนทราย, พื้นที่ปลูกไม่มีน้ำท่วมขังมีการระบายน้ำดี และพื้นที่ปลูกมีแสงแดดเพียงพอไม่น้อยกว่า 5 ชั่วโมง สอดคล้องกับกรมส่งเสริมการเกษตร(2551: 2-2) ที่ได้อธิบายไว้เกี่ยวกับการเลือกพื้นที่ที่เหมาะสมในการปลูกปาล์มน้ำมัน จากการศึกษาแสดงให้เห็นว่า การที่เกษตรกรมีการปฏิบัติมากที่สุดในประเด็นดังกล่าวข้างต้น สาเหตุอาจมาจากพื้นที่ที่เกษตรกรส่วนใหญ่ปลูกปาล์มน้ำมันอยู่ในเขตพื้นที่ที่มีสภาพพื้นที่เหมาะสมทั้งในเรื่องดิน ปริมาณแสงแดด และไม่ใช่พื้นที่ที่มีน้ำท่วมขัง รวมทั้งมีเส้นทางคมนาคมทางการเกษตรสะดวกมีถนนเข้าถึง ง่ายต่อการขนส่งปาล์มน้ำมันไปยังลานเทในชุมชน

ประเด็นด้านพันธุ์ปาล์มและการปลูก ได้แก่ ทำการปลูกในช่วงฤดูฝน คัดเลือกพันธุ์ที่ให้ผลผลิตสูง เมื่อทำการปลูกเสร็จแล้วระดับของโคนต้นกล้าอยู่ระดับเดียวกันกับดินเดิมของแปลงปลูก คัดเลือกพันธุ์ที่มีความต้านทานแมลง คัดเลือกพันธุ์ปาล์มที่เหมาะสมกับสภาพพื้นที่ เลือกต้นกล้าพันธุ์ที่สมบูรณ์แข็งแรง ที่มีอายุ 8-12 เดือนมาปลูก เป็นแหล่งเพาะพันธุ์ที่ได้รับการรับรองแปลงเพาะพันธุ์จากกรมวิชาการเกษตร พันธุ์ปาล์มที่ใช้คือพันธุ์ลูกผสมเทเนอรา ปลูกปาล์มน้ำมันพันธุ์เดียวกันในพื้นที่ทั้งหมด มีการตรวจสอบแปลงปลูกเป็นประจำ และมีการกำจัดวัชพืชรอบโคนต้นอยู่เสมอ สอดคล้องกับกรมส่งเสริมการเกษตร(2551: 2-29) ได้กล่าวว่า สิ่งสำคัญมากในการเริ่มต้นปลูกปาล์มน้ำมันที่ดี คือ ต้องเลือกพันธุ์ดี มีการบำรุงรักษาที่ถูกต้อง จากการศึกษาแสดงให้เห็นว่า การที่เกษตรกรมีการปฏิบัติมากที่สุดในประเด็นดังกล่าว สาเหตุอาจมาจากเกษตรกรเห็นความสำคัญว่า การเลือกพันธุ์ที่ดีมีความเหมาะสมกับพื้นที่ ได้รับการรับรองแปลงเพาะพันธุ์จากกรมวิชาการเกษตร การปลูกในฤดูกาลที่เหมาะสม รวมทั้งการดูแลรักษาที่ถูกต้อง จะทำให้เกษตรกรประสบผลสำเร็จอย่างแน่นอน

ประเด็นการดูแลรักษา ไม่มีประเด็นที่เกษตรกรปฏิบัติระดับมาก จากการศึกษาแสดงให้เห็นว่าจากการที่เกษตรกรไม่มีการปฏิบัติด้านการจัดการสวนปาล์มน้ำมันในระดับมาก สาเหตุอาจมาจากการไม่มีประสบการณ์ในการดูแลรักษาปาล์มน้ำมัน จึงทำให้เกษตรกรส่วนใหญ่ไม่ได้ปฏิบัติมากเท่าที่ควร

ประเด็นการเก็บเกี่ยว การขนส่งและการจัดบันทึก ได้แก่ ทำการเก็บเกี่ยวทะลายน้ำมันที่สุกพอดี หรือทะลายน้ำมันที่ผลเริ่มร่วงลงพื้นประมาณ 3-10 ผล ปาล์มน้ำมันที่มีอายุไม่เกิน 8 ปี หรือสูงไม่เกิน 10 ฟุต ทำการเก็บเกี่ยวผลผลิตโดยใช้เลียมหน้ากว้างประมาณ 4 นิ้ว หรือหากปาล์มน้ำมันอายุเกิน 8 ปี ทำการเก็บเกี่ยวผลผลิตโดยใช้มีดขูด้ามยาวที่มีความคมมาก และมีการตรวจสอบผลผลิตก่อนการเก็บเกี่ยว สอดคล้องกับกรมส่งเสริมการเกษตร (2551:19) ที่ได้กล่าวไว้เกี่ยวกับมาตรฐานการเก็บเกี่ยว และอุปกรณ์ที่ใช้ในการเก็บเกี่ยว จาก

การจัดประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 4 The 4th STOU Graduate Research Conference

การศึกษาแสดงให้เห็นว่า การที่เกษตรกรมีการปฏิบัติมากในประเด็นดังกล่าว สาเหตุอาจมาจากเกษตรกรเห็นความสำคัญว่า ช่วงเวลาในการเก็บเกี่ยว และการใช้วัสดุอุปกรณ์ที่ถูกต้องเหมาะสม จะทำให้เกษตรกรได้ผลผลิตสูงและมีคุณภาพกว่าการปฏิบัติที่ไม่ถูกต้อง

1.2 การจัดการสวนปาล์มน้ำมันที่เกษตรกรยอมรับนำไปปฏิบัติระดับปานกลาง

ประเด็น การเลือกพื้นที่ ได้แก่ สภาพภูมิอากาศที่เหมาะสมอุณหภูมิ 20-30 องศาเซลเซียส ความลึกของชั้นหน้าดินมากกว่า 75 ซม. ไม่มีชั้นดินดาน พื้นที่ปลูกมีความลาดชันไม่เกิน 12% ปริมาณน้ำฝนไม่น้อยกว่า 1,800 มิลลิเมตร/ปี และไม่มีลมแรงจัด สอดคล้องกับกรมส่งเสริมการเกษตร (2551:2) ที่ได้กล่าวไว้เกี่ยวกับสภาพภูมิอากาศ สภาพพื้นที่ ที่เหมาะสมต่อการปลูกปาล์มน้ำมัน จากผลการศึกษาแสดงให้เห็นว่า การที่เกษตรกรปฏิบัติในประเด็นดังกล่าวในระดับปานกลาง สาเหตุอาจมาจากเป็นประเด็นที่เหนือการควบคุม เช่น เรื่องของอุณหภูมิ ปริมาณน้ำฝน ลม เกษตรกรอาจขาดเงินทุนจึงไม่ปรับสภาพพื้นที่ลาดชัน และมีความต้องการปลูกปาล์มน้ำมันเชื่อตามคำชักชวนเพื่อนบ้าน/ผู้นำ จึงไม่ให้ความสำคัญในประเด็นดังกล่าวมากเท่าที่ควร

ประเด็นด้านพันธุ์ปาล์มและการปลูก ได้แก่ เตรียมดินในฤดูแล้ง (มกราคม- เมษายน) เพื่อเตรียมการปลูกปาล์มน้ำมัน ปรับเปลี่ยนพื้นที่ให้ราบ กำจัดวัชพืชและต่อไม้ต่างๆให้หมดจากพื้นที่ รองปุ๋ยกันหลุมด้วยหินฟอสเฟต (0-3-0) ประมาณ 250 -500 กรัม/หลุม วางแนวปลูกหลักแรกในทิศเหนือ – ใต้ ขุดหลุมเป็นรูปตัวยู ขนาด 45x45x35 เซนติเมตร สอดคล้องกับกรมส่งเสริมการเกษตร (2551:7-10) ที่ได้กล่าวไว้เกี่ยวกับการเตรียมพื้นที่ การทำร่องระบายน้ำและการวางแผนปลูก มีการป้องกันหนูโดยใช้ลวดตาข่ายห่อปิดโคนต้นหรือใช้กับดัก ทำการซ่อมแซมต้นที่ตายหลังจากตรวจพบทันที หรือภายใน 1-2 เดือน จากผลการศึกษาแสดงให้เห็นว่า การที่เกษตรกรปฏิบัติในประเด็นดังกล่าวในระดับปานกลาง สาเหตุอาจมาจากไม่มีประสบการณ์ในการปลูกปาล์มน้ำมัน จึงดำเนินการตามตนเองสะดวก และไม่ให้ความสำคัญในประเด็นดังกล่าวมากเท่าที่ควร

ประเด็นด้านการดูแลรักษา ได้แก่ มีการใช้สารเคมีในสวนปาล์มน้ำมันในกรณีที่จำเป็นเท่านั้น มีการเก็บรักษาอุปกรณ์ในการฉีดพ่นสารเคมีอย่างปลอดภัย มีการเก็บผลปาล์มที่ร่วงหล่นโคนต้นปาล์ม มีการหว่านปุ๋ยให้ทั่วบริเวณกว้างสม่ำเสมอในบริเวณที่รากปาล์มน้ำมันดูดไปใช้ได้มากที่สุด มีการใช้ปุ๋ยตามคำแนะนำของกรมวิชาการเกษตร โดยคำนึงถึงอายุปาล์มน้ำมันเป็นหลัก สอดคล้องกับกรมส่งเสริมการเกษตร (2551:12-15) ที่ได้กล่าวไว้เกี่ยวกับการใส่ปุ๋ย มีการเก็บเครื่องมือ อุปกรณ์ โดยทำความสะอาดหรือลับให้คมเสมอ มีการใช้สารเคมีกำจัดศัตรูพืชอย่างระมัดระวัง ไม่ควรตัดแต่งทางใบจนกว่าถึงช่วงเก็บเกี่ยวผลผลิต สอดคล้องกับการศึกษาของ ชัยรัตน์ นิลนนท์ และธีระพงศ์ จันทรมิขม (2553:73) ที่ได้กล่าวไว้เกี่ยวกับการตัดแต่งทางใบ เมื่อปาล์มอายุ 4 ปี ขึ้นไป ใส่ปุ๋ยปีละ 2 ครั้ง ในช่วงต้นฤดูฝนและปลายฤดูฝน มีการตรวจนับจำนวนหรือปริมาณโรคแมลงที่ระบาดในสวนปาล์มน้ำมัน มีการใช้สารเคมีกำจัดศัตรูพืชที่เหมาะสมกับศัตรูพืชแต่ละชนิด มีการใช้สารสกัดชีวภาพจากพืชหรือสัตว์ในการควบคุมหรือป้องกันกำจัดโรค แมลง เพื่อความปลอดภัยหรือลดต้นทุนการผลิต และมีการใส่ปุ๋ยสูตร 0-0-60 เพื่อเพิ่มผลผลิต จากผลการศึกษาแสดงให้เห็นว่า การที่เกษตรกรปฏิบัติในประเด็นดังกล่าวในระดับปานกลาง สาเหตุอาจมาจากการไม่มีประสบการณ์ในเรื่องการดูแลรักษาปาล์มน้ำมัน การขาดเงินทุน และจากการสัมภาษณ์เกษตรกรส่วนใหญ่ให้ความเห็นว่าพื้นที่ที่ปลูกไม่มีปัญหาเรื่องโรค แมลงศัตรูพืช เกษตรกรจึงไม่เห็นความสำคัญในประเด็นดังกล่าวมากเท่าที่ควร

การจัดประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 4

The 4th STOU Graduate Research Conference

ประเด็นด้าน การเก็บเกี่ยว การขนส่งและการจัดบันทึก ได้แก่ รอบการเก็บเกี่ยวในช่วงที่ให้ผลผลิตน้อยเก็บเกี่ยวในช่วง 14-21 วัน สอดคล้องกับกรมส่งเสริมการเกษตร (2551:25) ที่ได้กล่าวถึงการเก็บเกี่ยวทะลาลปาล์มสดไว้ว่า รอบของการเก็บเกี่ยวในช่วงมีผลผลิตน้อย ควรเก็บเกี่ยว 14 – 21 วัน ต่อรอบ บรรทุกปาล์มน้ำมันถึงลานเทหรือโรงงานภายใน 24 ชั่วโมง สอดคล้องกับกรมส่งเสริมการเกษตร (2551:2) ที่ได้กล่าวไว้เกี่ยวกับการขนส่ง จากผลการศึกษาแสดงให้เห็นว่า การที่เกษตรกรปฏิบัติในประเด็นดังกล่าวในระดับปานกลาง สาเหตุอาจมาจากเกษตรกรส่วนใหญ่เพิ่งได้ผลผลิต ผลผลิตออกน้อยจึงทำการเก็บเกี่ยวทุก 15 วัน ส่วนประเด็นบรรทุกปาล์มน้ำมันถึงลานเทหรือโรงงานภายใน 24 ชั่วโมง จากการสัมภาษณ์พบว่าเกษตรกรส่วนใหญ่จะบรรทุกปาล์มน้ำมันมาส่งที่ลานเทกลุ่มวิสาหกิจปาล์มน้ำมันในชุมชน

1.3 การจัดการสวนปาล์มน้ำมันที่เกษตรกรยอมรับนำไปปฏิบัติระดับน้อย

ประเด็นด้านการเลือกพื้นที่ ได้แก่ ระยะทางจากสวนปาล์มน้ำมันถึงโรงงานสกัดไม่เกิน 120 กิโลเมตร จากผลการศึกษาแสดงให้เห็นว่า การที่เกษตรกรปฏิบัติในประเด็นดังกล่าวในระดับน้อย สาเหตุอาจมาจากไม่มีโรงงานรับซื้อปาล์มน้ำมันที่อยู่ใกล้พื้นที่ จากการสัมภาษณ์เกษตรกร กลุ่มวิสาหกิจปาล์มน้ำมันที่รับซื้อปาล์มน้ำมันในชุมชนจะส่งปาล์มน้ำมันไปโรงงานที่จังหวัดชลบุรี ซึ่งเห็นว่าดูเรื่องราคากับค่าขนส่งแล้วคุ้มกว่าที่อื่น

ประเด็นด้านพันธุ์ปาล์มและการปลูก ได้แก่ มีการปลูกพืชคลุมดินหลังจากวางแผนหลุมปลูก การปลูกพืชมีการจัดระบบถนนหลัก ถนนรองในแปลง ขุดหลุมปลูกและตากดินทิ้งไว้ 10 วัน แยกดินบน ล่าง ออกจากกัน และมีการทำท่อระบายน้ำควบคู่ไปกับการทำถนน จากผลการศึกษาแสดงให้เห็นว่า การที่เกษตรกรปฏิบัติในประเด็นมีการปลูกพืชคลุมดิน การขุดหลุมปลูกและตากดินทิ้งไว้ 10 วัน แยกดินบน ล่าง ออกจากกัน ในระดับน้อย สาเหตุอาจมาจากการขาดความรู้ เช่น เรื่องการปลูกพืชคลุมดิน จากการสัมภาษณ์เกษตรกรคิดว่าการปลูกพืชอื่นคลุมดินจะไปแย่งอาหารพืชหลักคือปาล์มน้ำมัน ส่วนการจัดทำระบบถนนหลัก ถนนรอง การทำท่อระบายน้ำควบคู่ไปกับการทำถนนนั้น สาเหตุมาจากการขาดเงินทุน

ประเด็นด้านการดูแลรักษา ได้แก่ มีการวิเคราะห์ดิน และใบปาล์มน้ำมัน สอดคล้องกับการศึกษาของ ชัยรัตน์ นิลนนท์ และคณะ (2544 : 658) ได้ศึกษาผลของการใช้ปุ๋ยต่อการให้ผลผลิตของปาล์มน้ำมัน พบว่าอัตราปุ๋ยที่ใส่สูงขึ้นจะมีผลต่อปริมาณธาตุอาหารในใบที่สูงขึ้นและมีผลต่อเนื่องถึงผลผลิตที่เพิ่มขึ้นโดยเฉพาะน้ำหนักระยะผสม การใส่ธาตุอาหารบางชนิด เช่น โพแทสเซียมมากเกินไปจะมีผลต่อการลดการดูดกลืนธาตุแมกนีเซียมและแคลเซียม จึงควรมีการปรับอัตราการใช้ธาตุอาหารต่างๆ ให้อยู่ในสัดส่วนที่เหมาะสมด้วย ซึ่งสามารถพิจารณาได้จากค่าวิเคราะห์ใบและค่าวิเคราะห์ดิน มีการตัดแต่งช่อดอกทิ้งเมื่อต้นปาล์มอายุ 16 -24 เดือน สอดคล้องกับชัยรัตน์ นิลนนท์ และธีระพงศ์ จันทนิยม (2553:73) ที่ได้กล่าวไว้เกี่ยวกับการหักช่อดอกทิ้ง จากการศึกษาแสดงให้เห็นว่า การที่เกษตรกรปฏิบัติได้น้อยสาเหตุอาจเนื่องมาจากการขาดประสบการณ์ มีการใช้ทะลาลเปล้าคลุมดินรอบโคนต้นปาล์มน้ำมัน มีการลดจำนวนต้นปาล์มน้ำมันให้น้อยลงเมื่อปาล์มน้ำมันอายุ 10 ปีขึ้นไป การที่เกษตรกรปฏิบัติในระดับน้อย ที่เป็นเช่นนี้เพราะอายุปาล์มน้ำมันส่วนใหญ่ประมาณ 3 – 4 ปี มีการใช้วิธีในการป้องกันกำจัดแมลงและศัตรูศัตรูปาล์มน้ำมัน เช่น ใช้ไฟล่อหรือใช้กับดัก จากการสัมภาษณ์พบว่า การที่เกษตรกรไม่ค่อยปฏิบัติเนื่องจาก ไม่ค่อยพบปัญหาแมลงและศัตรูศัตรูปาล์มน้ำมัน

การจัดประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 4
The 4th STOU Graduate Research Conference

ประเด็นด้านการเก็บเกี่ยว การขนส่งและการจดบันทึก ได้แก่ รอบของการเก็บเกี่ยวในช่วงที่ผลปาล์มน้ำมันออกชุก อยู่ในช่วง 7-10 วัน การจดบันทึกพันธุ์ปาล์มน้ำมัน การจดบันทึกวันปลูกปาล์มน้ำมัน ค่าใช้จ่าย รายได้ ปริมาณผลผลิต การจดบันทึกวันใส่ปุ๋ยและอัตราการใช้ สภาพแวดล้อม เช่น อุณหภูมิ ความชื้น ปริมาณน้ำฝน วันศัตรูพืชระบาด และการจดบันทึกวันใช้สารเคมีและอัตราการใช้ จากผลการศึกษาแสดงให้เห็นว่าการที่เกษตรกรปฏิบัติในประเด็นรอบของการเก็บเกี่ยวในช่วงที่ผลผลิตปาล์มน้ำมันออกชุก อยู่ในช่วง 7 – 10 วัน ในระดับน้อย สาเหตุจากการสัมภาษณ์เกษตรกรพบว่าปาล์มน้ำมันส่วนใหญ่เพิ่งได้ผลผลิต หากเก็บในช่วง 7 – 10 วัน จะได้ผลผลิตน้อย เกษตรกรจึงทำการเก็บเกี่ยวทุก 15 วัน ส่วนประเด็นการจดบันทึก สาเหตุอาจเกิดจากเกษตรกรไม่เห็นความสำคัญของการจดบันทึกจึงไม่ปฏิบัติ

2. ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดการสวนปาล์มน้ำมันของเกษตรกร

2.1 ด้านการเลือกพื้นที่ ด้านการเก็บเกี่ยว การขนส่ง และการจดบันทึก

จากการวิเคราะห์ถดถอยพหุเพื่อหาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระหลายตัวกับตัวแปรตามในเรื่อง การจัดการสวนปาล์มน้ำมันด้านการเลือกพื้นที่ ด้านการเก็บเกี่ยว การขนส่ง และการจดบันทึก พบว่า ตัวแปรที่มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติกับการจัดการสวนปาล์มน้ำมันของเกษตรกร มีจำนวน 1 ตัวแปร คือ ประสิทธิภาพในการฝึกอบรม มีความเกี่ยวข้องในเชิงลบกับการจัดการ กล่าวคือ เกษตรกรที่มีประสิทธิภาพในการฝึกอบรมน้อยมีการนำเอาการจัดการสวนปาล์มน้ำมันด้านการเลือกพื้นที่ ด้านการเก็บเกี่ยว การขนส่ง และการจดบันทึกมาปฏิบัติมาก ส่วนเกษตรกรที่มีประสิทธิภาพในการฝึกอบรมมาก มีการนำเอาการจัดการสวนปาล์มน้ำมันด้านการเลือกพื้นที่ ด้านการเก็บเกี่ยว การขนส่ง และการจดบันทึกมาปฏิบัติน้อย อาจเป็นเพราะสภาพของพื้นที่ที่ถูกจำกัดจึงไม่สามารถเลือกพื้นที่ที่เหมาะสมได้ ส่วนด้านการเก็บเกี่ยว การขนส่ง และการจดบันทึก อาจเนื่องจากตัวเกษตรกรเอง เช่น เกษตรกรที่เข้ารับการฝึกอบรมไม่ใช่เกษตรกรที่เป็นหลักในการปฏิบัติงานในสวนปาล์ม กอปรกับโรงงานรับซื้อผลผลิตปาล์มน้ำมันที่กลุ่มเกษตรกรนำไปขายอยู่ห่างไกล จึงไม่สามารถปฏิบัติตามหลักการจัดการสวนปาล์มน้ำมันได้

2.2 ด้านพันธุ์และการปลูก ด้านการดูแลรักษา

จากการวิเคราะห์ถดถอยพหุเพื่อหาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระหลายตัวกับตัวแปรตามในเรื่อง การจัดการสวนปาล์มน้ำมันด้านพันธุ์และการปลูก ด้านการดูแลรักษา พบว่า ตัวแปรที่มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติกับการจัดการสวนปาล์มน้ำมันของเกษตรกร มีจำนวน 1 ตัวแปร คือ คะแนนข้อความรู้ที่เกษตรกรตอบได้ถูกต้อง มีความเกี่ยวข้องในเชิงบวกกับการจัดการ กล่าวคือ เกษตรกรที่มีคะแนนข้อความรู้ที่เกษตรกรตอบได้ถูกต้องน้อยมีการนำเอาการจัดการสวนปาล์มน้ำมันด้านพันธุ์และการปลูก ด้านการดูแลรักษา มาปฏิบัติมาก เกษตรกรที่มีคะแนนข้อความรู้ที่เกษตรกรตอบได้ถูกต้องมากมีการจัดการสวนปาล์มน้ำมันด้านพันธุ์และการปลูก ด้านการดูแลรักษา มาปฏิบัติมาก สอดคล้องกับการศึกษาของ นันทวรรณ พร้อมมูล (2551 : บทคัดย่อ) ศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการยอมรับเทคโนโลยีผลิตปาล์มน้ำมันของเกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม อำเภอนาทน จังหวัดสุราษฎร์ธานี พบว่า ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการยอมรับเทคโนโลยีการผลิตปาล์มน้ำมันมีปัจจัยที่มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ได้แก่ คะแนนความรู้ที่เกษตรกรตอบ

การจัดประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 4
The 4th STOU Graduate Research Conference

ถูกต้อง รายได้จากปาล์มน้ำมันและรายได้อื่นนอกจากปาล์มน้ำมัน เพราะการจัดการสวนปาล์มน้ำมันจำเป็นต้องใช้ความรู้ที่ถูกต้องในการคัดเลือกพันธุ์ การปลูก และการดูแลรักษาที่ถูกต้อง ซึ่งจะช่วยลดความเสียหายจากการปฏิบัติที่ไม่ถูกต้อง ทำให้การประกอบอาชีพทำสวนปาล์มประสบความสำเร็จ อย่างมีประสิทธิภาพขึ้น

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยขอเสนอใน 2 ประเด็น ดังนี้

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์

1.1 ข้อเสนอแนะต่อเกษตรกรผู้ปลูกปาล์มน้ำมัน

- 1) เกษตรกรควรให้ความสำคัญกับการใส่ปุ๋ย การวิเคราะห์ดินและใบปาล์ม เพื่อเป็นการลดต้นทุนค่าปุ๋ย
- 2) เกษตรกรควรให้ความสำคัญกับการปลูกพืชคลุมดิน และการใช้ทะลายเปล่าคลุมดิน เพื่อเป็นการป้องกันและควบคุมการเจริญเติบโตของวัชพืชรวมถึงการชะล้างพังทลายของดินช่วยปรับโครงสร้างของดิน และเพิ่มความอุดมสมบูรณ์ให้แก่ดิน
- 3) เกษตรกรควรให้ความสำคัญกับการตัดช่อดอกทิ้ง เมื่อต้นปาล์มอายุ 16 – 24 เดือน เพราะหากปล่อยทิ้งไว้จะเน่าและเป็นแหล่งสะสมโรคทะลายเน่าได้ อีกทั้งในการสร้างทะลายจะมีการนำอาหารมาใช้ทำให้ต้นปาล์มสูญเสียอาหารเป็นเหตุให้การเจริญเติบโตของลำต้นลดลง
- 4) เกษตรกรควรให้ความสำคัญกับการจดบันทึกสำหรับการจัดการสวนปาล์มน้ำมัน เนื่องจากในการจัดการสวนปาล์มน้ำมันอย่างมีประสิทธิภาพนั้น ต้องใช้ข้อมูลสภาพดิน พืช การจัดการต่างๆร่วมกับใช้องค์ความรู้วิเคราะห์ร่วมกันเพื่อหาทางแก้ไข ปรับปรุง การให้ผลผลิตและรายได้ให้สูงขึ้นอย่างยั่งยืน
- 5) เกษตรกรมีการรวมกลุ่มวิสาหกิจชุมชน ที่เน้นการจัดการด้านการตลาด คือมีการรับซื้อและรวบรวมผลผลิตจากเกษตรกรผู้ปลูกปาล์มน้ำมันไปส่งโรงงานจังหวัดชลบุรี แต่ไม่ให้ความสำคัญกับกิจกรรมการตลาดเพิ่มปริมาณและคุณภาพผลผลิต ซึ่งเป็นกิจกรรมหนึ่งที่ทำให้เกิดความคุ้มค่าต่อการลงทุนมากขึ้น เกษตรกรจึงควรให้ความสนใจในเรื่องนี้มากขึ้น

1.2 ข้อเสนอแนะต่อหน่วยงานภาครัฐ

- 1) ภาครัฐควรกำหนดนโยบายในการพัฒนาอุตสาหกรรมปาล์มน้ำมันให้ชัดเจน เพื่อกำหนดพื้นที่ในการพัฒนาคุณภาพและปริมาณการผลิต และควรควบคุมโรงงานผลิตน้ำมันปาล์มให้อยู่ภายใต้กรอบนโยบายที่ชัดเจน
- 2) หน่วยงานภาครัฐควรเข้าไปดูแลช่วยเหลือ ให้คำแนะนำในด้านการจัดการสวนปาล์มน้ำมันแก่เกษตรกร โดยเฉพาะความรู้ด้านการปลูกพืชคลุมดิน และการตัดช่อดอกทิ้ง เนื่องจาก จากการสัมภาษณ์เกษตรกรส่วนใหญ่จะยังคงปลูกปาล์มน้ำมันต่อไป

2. ข้อเสนอแนะในการดำเนินการวิจัยต่อไป

การจัดประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 4
The 4th STOU Graduate Research Conference

2.1 ควรมีการศึกษาวิจัยเรื่องการเปรียบเทียบระหว่างการปลูกปาล์มน้ำมันกับพืชเศรษฐกิจชนิดอื่นในพื้นที่ เพื่อให้เกษตรกรทราบข้อมูลเปรียบเทียบการผลิต และเป็นทางเลือกในการนำข้อมูลไปพิจารณาตัดสินใจในการปลูกพืชต่อไป

2.2 ควรมีการศึกษาวิจัยเรื่องประโยชน์ของดินปาล์มน้ำมัน เพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มจากการจำหน่ายดินปาล์มน้ำมันของเกษตรกรในอนาคต

2.3 ควรมีการศึกษาการจัดการสวนปาล์มน้ำมันของเกษตรกรในเขตพื้นที่อื่นๆ ต่อไป เพื่อนำข้อมูลปัจจัยต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการสวนปาล์มน้ำมันมาเปรียบเทียบผล เพื่อเป็นแนวทางให้หน่วยงานภาครัฐเข้าไปสนับสนุนได้ตรงประเด็นปัญหาของเกษตรกร

เอกสารอ้างอิง

กรมวิชาการเกษตร. (2556). คำแนะนำการจัดการสวนปาล์มน้ำมันในพื้นที่ใหม่. ในเอกสารวิชาการ หน้า 24
อุดรธานี : พิมพ์ไท

กรมส่งเสริมการเกษตร. (2551). การปลูกปาล์มน้ำมัน. ในเอกสารวิชาการ หน้า 1 – 27 พิมพ์ครั้งที่ 1.
สำนักพัฒนาการถ่ายทอดเทคโนโลยี กรมส่งเสริมการเกษตร

_____. (2556). “จังหวัดเลย” ค้นวันที่ 13 พฤศจิกายน 2556 จาก <http://www.loei.go.th/TH/index.php?...>

จริญ จันทลักษณ์ และคณะ. (2551). แนวคิดการจัดการทรัพยากรเกษตร. ในเอกสารประกอบการสอนชุดวิชา
หลักการจัดการทรัพยากร เกษตร หน่วยที่ 1 หน้า 42 - 3 พิมพ์ครั้งที่ 1. นนทบุรี :
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

จันทร์ นิลนนท์ และธีระพงศ์ จันทนิม. (2553). การจัดการสวนปาล์มน้ำมันและการให้ปุ๋ย. ในเอกสารวิชาการ
ปาล์มน้ำมัน : การปรับปรุงขยายพันธุ์ การปลูกและการจัดการสวน หน้า 59 – 79 กรุงเทพมหานคร:
สำนักวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

ชัยรัตน์ นิลนนท์ และคณะ. (2544). ผลของการใช้ปุ๋ยต่อการให้ผลผลิตของปาล์มน้ำมัน. วารสารสงขลานครินทร์
วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ปีที่ 23 (ฉบับพิเศษ) หน้า 658 ค้นวันที่ 28 กันยายน 2556 จาก
http://www.natres.psu.ac.th/research_palm.html

ธีระ เอกสมทราเมษฐ์ และคณะ. (2545). การปลูกปาล์มน้ำมันที่เก็บเมล็ดจากโคนต้น (พันธุ์ปาลอม) : ความเสียหาย
ต่อเกษตรกร และเศรษฐกิจโดยรวมของประเทศ. วารสารสงขลานครินทร์ วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี
ปีที่ 3 (กันยายน – พฤศจิกายน) หน้า 4 ค้นวันที่ 28 กันยายน 2556 จาก
http://www.natres.psu.ac.th/research_palm.html

ธัญญา ถาวรรัตน์ และคณะ. (2550). ศึกษาการยอมรับเทคโนโลยีการผลิตปาล์มน้ำมันของเกษตรกรในพื้นที่
ภาคใต้ตอนบน. ค้นคืนวันที่ 27 กันยายน 2556 จาก <http://www.arda.or.th/kasetinfo/south/palm/research>.

การจัดประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 4
The 4th STOU Graduate Research Conference

- นิกร โคตรสมบัติ. (2551). ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดการดินของเกษตรกรผู้ปลูกปาล์มน้ำมันในอำเภอ กาญจนดิษฐ์ จังหวัดสุราษฎร์ธานี. วิทยานิพนธ์ปริญญาเกษตรศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
- นันทวรรณ พรอมมูล. (2551). ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการยอมรับเทคโนโลยีการผลิตปาล์มน้ำมันของเกษตรกร ในเขตปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม อำเภอนาทม จังหวัดสุราษฎร์ธานี. วิทยานิพนธ์ปริญญาเกษตรศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
- ปภาวดี มนต์วิวัฒน์. (2551). หลักการจัดการทรัพยากรเกษตร. ในเอกสารประกอบการสอนชุดวิชาหลักการจัดการทรัพยากรเกษตร หน่วยที่ 2 หน้า 2-6 พิมพ์ครั้งที่ 1. นนทบุรี :มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
- พรพจน์ เชิญรัตนรักษ์. (2551). การยอมรับเทคโนโลยีการผลิตปาล์มน้ำมันของเกษตรกรในอำเภอละแม จังหวัดชุมพร. วิทยานิพนธ์ปริญญาเกษตรศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
- พยอม วงศ์สารศรี. (2542). องค์การและการจัดการ. พิมพ์ครั้งที่ 7. กรุงเทพมหานคร: สภา
- สำนักงานเกษตรจังหวัดเลย. (2556). สรุปพื้นที่ปลูกปาล์มน้ำมันของเกษตรกรจังหวัดเลย ปี 2556. สำนักงานเกษตรจังหวัดเลย สำนักงาน (อัดสำเนา)
- สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร. (2556). ผลพยากรณ์การผลิตปาล์มน้ำมัน ปี 2557. ค้นคืนวันที่ 18 มีนาคม 2557 จาก http://www2.oae.go.th/mis/Forecast/12_DEC2556/Thai/situation/sit_t_15.pdf
- สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร. (2557). วารสารพยากรณ์ผลผลิตการเกษตร ปีที่ 29 ฉบับที่ 1 เดือนมีนาคม 2557. ค้นคืนวันที่ 18 มีนาคม 2557 จาก http://www2.oae.go.th/mis/Forecast/page3_th_html#
- _____. (2556) “ปาล์มน้ำมัน” ค้นคืนวันที่ 26 สิงหาคม 2556 จาก <http://rakbankerd.com/agriculture/open.php?id=2344&s=tblplant>
- _____. (2556) “อำเภอเชียงคาน” ค้นคืนวันที่ 2 สิงหาคม 2556 จาก www.loeidoae.go.th/story/stry2.htm
- _____. (2556) “อำเภอเชียงคาน” ค้นคืนวันที่ 2 สิงหาคม 2556 จาก <http://th.m.wikipedia.org/wiki/เชียงคาน>
- สถานีอุตุนิยมวิทยาเลย. (2555). “สภาพภูมิอากาศจังหวัดเลยย้อนหลัง 10 ปี (ปี พ.ศ. 2545 - 2555)” กลุ่มงานอากาศเกษตร จังหวัดเลย
- สำนักงานเกษตรอำเภอเชียงคาน (2556) “สรุปเกษตรกรผู้ปลูกปาล์มน้ำมัน อำเภอเชียงคาน จังหวัดเลย” สำนักงานเกษตรอำเภอเชียงคาน สำนักงาน(อัดสำเนา)
- อัมพา คำวงษา. (2554). เทคโนโลยีการปลูกปาล์มน้ำมันให้ได้ผลผลิตสูง. หนังสือเฉพาะกิจเชิงเกษตรในเครือ นิตยสารไม่ลองไม่รู้ หน้า 18 – 26 พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพมหานคร: นาคา อินเตอร์มีเดีย
- อภิวัฒน์ ถาวรพยัคฆ์. ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจปลูกมันสำปะหลังของเกษตรกรในจังหวัดมหาสารคาม. วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต(เกษตรศาสตร) สาขาส่งเสริมการเกษตร มหาวิทยาลัยเชียงใหม่. ค้นคืนเมื่อวันที่ 23 กรกฎาคม 2556 จาก http://library.cmu.ac.th/digital_collection/theses/index.php?...